

PREMSA
CORONA

INCA REVISTA

Número 23

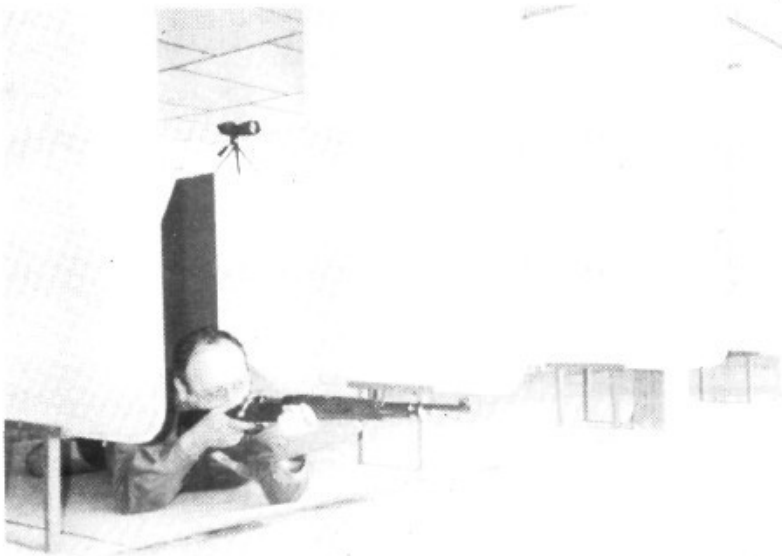
Setembre 1990

Preu: 100 ptes.

JAUME SOLER CAPÓ,
LA GENT D'INCA
CARA A
L'ESCOLA PÚBLICA

Anselm Ferretjans,
aportació a la
història d'Inca.

JOAN GALEANO,
EL TIR OLÍMPIC.

RACES
AUTÒCTONES
EL CA RATER

GLOSES - CUINA - ECOLOGIA -
- EL CONSTÀNCIA -

INCAREVISTA

REDACCIÓ

Antoni Armengol,
Francesca Cortès, Pere Castelló,
Bernardí Seguí i Josep Mayans.

CONFECCIÓ

Antònia Llobera, Antònia París,
Paula Dalià i Cati Ramis.

COL·LABORACIONS

Foto Payeras, Foto QSS, Jaume Armengol, Joan Guasp, Pere Fiol Tornila, Llorenç Payeras, ADENA, Paula Valriu, Sebastià Llabrés, Guillem Coll i Pere J. Alcina i Rafel Seguí.

ADMINISTRACIÓ

Cati Ferrà, Llorenç Sastre i Margalida Mulet.

PUBLICITAT I SUBSCRIPCIONS

Bernardí. Telèfon 50.46.93

IMPRESSIÓ

Imprempta Molinos, S.A. Inca.

DIPÒSIT LEGAL

PM 451-1986.

EDITA

Inca Revista. OBRA CULTURAL BALEAR d'Inca.

Apartat de Correus, 156.

Telèfon 50.12.25.

NOTA.- Les responsabilitats dels articles recauran únicament damunt de llurs autors.

Sabatí
PAPERERIA / LLIBRERIA / DIDÀCTICS / REGALS

Tel. 88 04 40 - Fax 50 24 52 - Apartat 180
Avinguda de Lluç, 68 - 07300 INCA-Mallorca

FOTO ESTUDI

palmer, 8
Inca T 505763

MINOLTA

distribuidor
oficial

FÀBRICA D'ARTICLES DE PELL
guants
bosses
peces de vestit
i marroquineria en general

Gran Via de Colon

INCA

Telèfon 50 19 00

La llengua,
feina
de tots

SB Sebal, c. b.

C. I. F. E 07 - 221 856

Avda. Reyes Católicos, 99
Teléfono (971) 502846

07300 INCA
(Mallorca)

Editorial

L'opinió popular té tendència a etiquetar les persones i a veure als membres de certs grups com a tancats dins cercles ideològics que els someten a una disciplina mental de la que no en surten fàcilment.

Deixant de banda el cas extrem de les sectes seudoreligioses també pareix que altres grups com els militars, el clergat i els polítics que militen en un partit poden estar dins una rigidesa d'idees, corporativa o partidista que els resti quelcom d'independència, objectivitat o autocrítica.

En els dos primers casos, clergues i militars, el problema ja està de sobra estudiat. En el cas dels polítics demòcrates el problema és tan nou a Espanya com la democràcia mateixa.

El polític amb carnet de partit a vegades aparenta estar poc disposat a reconèixer allò que tenen de bo els seus contrincants com el que tinguin d'equivocat els seus correligionaris. El seu entorn social li provoca en gran part aquest partidisme: es sol trobar enrevoltat per la gent que té les seves mateixes idees i que habitualment li dóna la raó. Així es forma en el seu entorn un microcosmos en que tots pensen igual que ell (o això diuen) i que el poden arribar a enganar en moltes qüestions.

Si el polític té poder molta gent l'aplaudeix per servilisme o per interessos i si no està en el poder sempre té qui el consola. Així és tot el cos social que pot arribar a fer dels polítics un éssers dogmàtics i carregats de raons que acaben tenint poc crèdit davant el mateix poble que els ha fets així.

El dogmatisme és la mort aquells polítics que la democràcia no precisa; al menys és la mort dels seu populisme. Els dogmàtics i fanàtics tenen poca capacitat de diàleg i de consens amb els seus opositors i connecten poc amb la ciutadania. Tot plegat fa que es desgastin més aviat. Per sort.

Canon

COPIADORAS - CALCULADORAS - M.E.E. - FAX

AVDA. CIUTAT DE LLOMPOC, 146
antes: GRAN VIA COLON.
 TEL. 505391 - FAX. 505125
INCA

REPRESENTACIONES y DISTRIBUCIONES

José Seguí Sampol

AL SERVICIO DE LA INDUSTRIA DEL CALZADO,
 MARROQUINERIA, TAPICERIA Y AFINES
 FAX 50 52 53

Avda. Reyes Católicos, 99 - Tel. 502846 - 07300 INCA (Mallorca)

Guarderia Sol Txent

General Luque, 85 (esq. Torreta) - Tel. 50 02 20 - INCA

Calzados HERRERA

LES OFRECE:

Ultimas modas al mejor
 precio y su gran surti-
 do en zapatos de piel y
 deportivos.

LOS JUEVES EN EL
 MERCADO DE LA
 PLAZA DE ESPAÑA.

Gran Via de Colón, 188 - Tel. 503696 **INCA** - Mallorca

ELECTRODOMESTICOS

CADENA-MEDITERRANEO

LES OFRECE UNA AMPLIA GAMA
 EN TELEVISORES, VIDEOS,
 EQUIPOS DE SONIDO Y
 TODO TIPO DE ELECTRODOMESTICOS
 EN GENERAL.
 A UNOS PRECIOS
 SIN COMPETENCIA

Gran Vía Colón, 3 - local 4
 Teléfono 88 12 96
 INCA (Mallorca)

Tothom és ecologista

Josep Mayans.

Abans hi havia demòcrates de tota la vida. Ara ens surten de per tot ecologistes d'allò més convençut entre els fills de la contaminació, del ciment i de l'asfalt que es guanyen la vida amb activitats més o menys destructores o contaminants.

En una ignorància total d'allò que és l'ecologia o amb una malícia oculta molts es limiten a pintar de verd el ferro o el ciment o, si més no, omplir-ho tot de jardineres i cossiolets amb plantetes més o menys condemnades a una vida difícil i alternant amb animals engabiats.

Algunes urbanitzacions s'han adjectivat com ecologistes o compatibles amb el sistema ecològic circumdant. No sabem fins a quin punt és cinisme o humor macabre o intent seriós de convèncer als indecisos. Tota urbanització trenca poc o molt els modus de vida, reproducció, alimentació i relació dels éssers vius que habiten en els paratges naturals que es solen urbanitzar primerament, just per virtut dels seus boscos o encants naturals.

Altres, batles o regidors, els hi preocupa sembrar dins de la població arbres o jardinetes per tot arreu. Encara que l'activitat sigui totalment encertada i lloable no serà mai ecològica ja que les plantes urbanes, retallades, adobades amb productes químics i malmeses pels mateixos ciutadans no arribaran mai a tenir entre elles tota la trama de relacions complexes (parasitisme, depredació, simbiosi, reproducció

natural, pautes de comportament espontani...) que constitueix l'ecologia ben entesa.

Ben a lluny del sentiment ecologista de que presumeixen estan els caçadors o pescadors "esportius". La seva enginyosa llista de justificacions és més curta que la llista de rèpliques amb que els rebatria qualsevol ecologista mitjanament informat. La repoblació de les espècies que més capturen té greus perills de desequilibri i es sol dur a terme quan una bona part del mal ja està fet.

Els ecologistes de saló i copa en la mà formen un altre grup tan inútil com contraproductiu. Els problemes de lluny són massa fàcils de discutir. A la llarga no aporten res a la causa.

Altres que pregonen el seu amor pels animals exòtics només ho manifesten tenint-los engabiats sovint en males condicions

higièniques i poc espai. La compra d'animals salvatges fomenta el seu lent extermini.

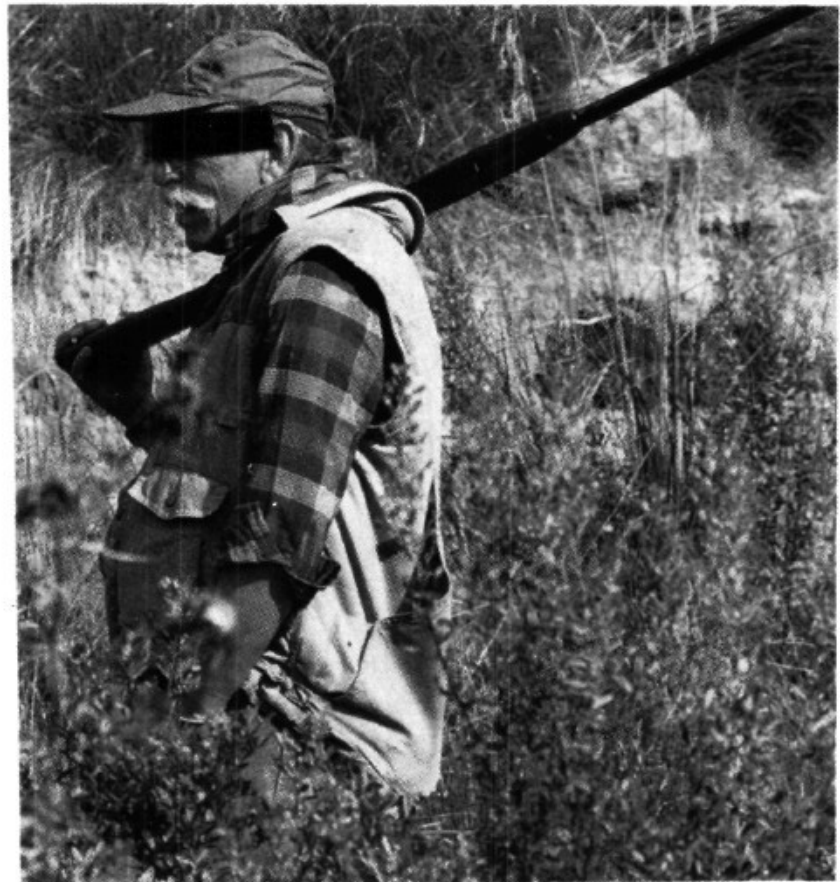
Abunda la gent que pregona el seu ecologisme mentre vesteix abrics de pells, o posant a les seves indústries unes ridícules minidepuradores, arrabassant flors o tanyes de qualsevol lloc per

posar-les dins d'un gerro o mostrant altres comportaments inconseqüents.

I és que les paraules es desgasten. Es fa necessari buscar-les en un diccionari i esser més rigorosos d'ètica i de llenguatge.

"Podeu estar ben segurs que no hi ha millor ecologista que el propi pagès. Nosaltres estimam la naturalesa de bon de veres i és perquè depenem d'ella. Avui això que hi ha és molta pardalera..."

Les paraules ben intencionades de l'amo en Pep de Son Berga al periodista Miquel Segura no ens fan oblidar que el primer factor contaminant és la suma d'insecticides, plaguicides i adobs químics que usen els campers de tot el món en defensa dels seus legítims interessos. Això sense comptar amb la caça de tants d'aucells i mamífers que de qualque manera perjudiquen als seus productes o la ramaderia.

OPTICA REAL

sea la diferencia

C/ Obispo Llompart, 2
Tel. 88 09 40
07300 - INCA

**S'ESCAIRE DISCOTECA
I NCA**

discoteca
s'escaire
s'escaire

ABIERTO CADA DIA

BAJOS "BAR SA PUNTA" C/ RENTADORS S/N

*Per pensar...**Equip de redacció.*

Estam pensant quin poble de Mallorca té el carrers més bruts que Inca.

Si les aigües residuals estan tan ben depurades per què no s'hi reguen els arbres i jardins de la població, els hi aniria més bé que l'aigua clorada, que hem d'estalviar pel consum domèstic.

Com estan els monuments del jardí de devora l'Institut Berenguer d'Anoi i con va acabar el de la placeta de Sant Francesc, una pena.

Que sicòlegs i siquiatsres experts ens diguin que el jovent s'inicia en el consum de l'alcohol i del tabac principalment dins la permisivitat de les festetes familiars. *Un dia és un dia.*

Que resulta de fàcil mantenir-se en el poder molt de temps només estant en el lloc precís, en el moment oportú i amb les paraules adequades.

L'innocència d'un regidor de l'actual majoria municipal d'Inca que va assegurar a un corresponçal de premsa que ja estaria en marxa per gener de 1989 la prolongació de la Gran Via de Colom fins a la Plaça de Sa Quartera.

Com es va allunyant de la política Francesc Triay, el socialista que ha arrancat més vots al nostre poble.

Molts de torrents s'han fet nets i s'han reforçat ponts davant la continua amenaça d'inundacions. Està molt bé, però també s'han d'escurar a indrets lluny de carretera, encara que la tasca no es vegi tant.

Es trista la ceença entre molts de polítics de que el consistori que fa el clavegueram d'un poble perdi les següents eleccions a causa de les molèsties ocasionades als veïns amb les síquies pels carrers.

Que no es donin pistes d'importants jaciments arqueològics i malgrat el seu interès no els podem visitar. Tot és per evitar les freqüents expoliacions.

La quantitat d'obres d'art que es van deteriorant i oblidant dins possessions, casals, palaus i temples d'Inca, de Mallorca i de per tot arreu.

La gana de fer camps de golf que tenen alguns i la poca aigua de que disposam a la nostra illa.

Com canviaria l'aspecte d'Inca amb l'aïllament de l'edifici de Santa Maria la Major llevant les velles cases que té adosades.

L'èxit del semàfor del pont del tren.

VILANOVA

PAPELERIA Y
LIBRERIA

INFORMATICA Y
HUEBLES OFICINA

Costa y Llobera, 208

5700 INCA

Hostals, 47

☎ 502880

☎ 504229

Botiga

La Florida

Plaça Espanya, 19

Inca (Mallorca)

Jaume Soler, mestre d'escola i corresponsal de premsa

*Entrevistat per
Antoni Armengol*

A LES SIS DE L'HORABAIXA D'UN DIA D'AGOST JAUME SOLER ENS PARLA, DES DEL SEU XALET A LA URBANITZACIÓ GOMMAR DE POLLENÇA, DE LA SEVA INQUIETUD PEL PRESTIGI DE L'ESCOLA PÚBLICA A INCA I DE LA CRISI DE SENYALS D'IDENTITAT PERDUDES ELS DARRERS ANYS A LA NOSTRA CIUTAT.

Jaume Soler Capó naqué a Inca, està casat i té una nina. És director del Col·legi Públic Ponent i corresponsal d'Última Hora des de fa molts d'anys. Estudià les primeres lletres al Col·legi de les Monges Blaves, avui ja desaparegut, al Beat Ramon Llull fins a quart de batxillerat, a Sant Tomàs d'Aquino i acabà el BUP a l'Institut Berenguer d'Anoia.

Recorda amb melangia la seva infantesa, els seus jocs a la primera casa a on va viure vora la fàbrica de Ca'n Xilles i després a la casa de vora l'estació del tren. "Varen ser anys de gran felicitat" ens diu. Ens conta amb goig els seus anys de magisteri. Tregué les oposicions mentre feia el servei militar i es va matricular tot seguit a la Facultat de Filologia Hispànica.

"Era un temps en que els estudis de magisteri anaven canviant. Adona't que per matricular-se ja s'havia de tenir COU. Molts dels nostres professors eren interins, però carregats de molta illusió. Varen influir-me en la pedagogia moderna. Record sobre tot a Melsion Rosselló, Antoni Colom, García Temprano..."

"Vaig fer les pràctiques al col·legi de l'Annexa una escola amb estil i de gran qualitat. Fou una experiència molt interessant. Em destinaren a Consell i allà vaig impartir l'ensenyança dos anys i mig. Vaig passar un any a Campanet i a la fi a Ponent a on el director era Llorenç Ramis".

Quan Llorenç Ramis es jubilà Jaume Soler és elegit director de l'escola. Parla dels problemes de Ponent i de l'escola pública en general.

"Ponent té un problema. Fou en certs moments una mena d'abocador, va recollir els alumnes de les escoles parroquials, els alumnes que no volien les altres escoles. En general, però, a Inca es té un mal concepte de l'escola pública, tot al contrari de la privada. Tu veus que gent progressista duu els seus fills a la privada! I més que per la qualitat de l'ensenyament és per qüestions socials"

En Jaume parla d'aquest assumpte amb indignació.

"Tanmateix els alumnes que surten de l'escola pública demostren posteriorment la formació que se'ls ha donat. L'escola de Ponent és capdavantera en moltes experiències. Aquí començà l'Es-

cola d'Adults on les classes eren impartides per professors de Ponent. Quan quasi ningú la coneixia férem l'Aula d'Educació compensatòria, és l'única escola d'integració d'Inca, en duim ja tres cursos. Ponent és una escola oberta i inquieta, molt ben equipada amb uns professionals especialitzats i amb ganes de fer feina. Enguany hem inaugurat un menjador escolar.

Jaume Soler ja porta una vintena d'anys com a corresponsal d'Última Hora.

"Vaig començar a escriure a la premsa col·laborant a la revista Nova Joventut i d'aquí pas a esser corresponsal d'Última Hora. Som dels més antics de la casa. Vaig col·laborar amb entrevistes en el setmanari Dijous. Durant uns anys quan acabava la llicenciatura d'Hispaniques deix el diari i hi torn en temps del batle Jaume Crespí. Record que vaig fer un comentari periodístic sobre els insults d'Antoni Pons als forasters a un plenari i una entrevista al polèmic regidor socialista Rodríguez Patiño. He escrit a la premsa durant la dictadura i la democràcia".

La conversa deriva a la situació d'Inca envers la crisi que pateix en tots els aspectes el nostre poble. Sembla que la crisi no preocupa al nostre govern municipal. En Jaume en parla indignat.

"Inca està en profunda crisi. Ha perdut tots els símbols: sabates, mercat del dijous, Constància, Quarter, Mercantil, Plaça de Toros... Falten entitats culturals i recreatives i no es munten indústries. S'ha creat un polígon industrial que havia d'aver estat llest des de fa més de déu anys. Fixa't-hi que encara no s'hi ha construït cap indústria, tan sols s'especula. Inca és una ciutat sense personalitat, ha perdut importància comarcal i de l'antic esplendor no en queda res. Falten a Inca una sèrie d'homes que diguin basta i aixequin el poble. Cal gent jove que a tots els nivells i amb esperit de lluita siguin capaços de prendre mesures dràstiques".

Sa Lluerna

flor
artesanía
decoració

C/. Agua, 1

Tel. 50 49 05

INCA

Clavells
can Llorenç Rigo

Carretera Palma - Inca
Telèfon 50 46 90

Són els verds però estan madurs.

ls partits anomenats verds o ecologistes han entrat amb mal peu dins les democràcies occidentals i sobre tot dins la nostra societat mallorquina més pròxima.

En principi molta gent ignora --o vol ignorar-- que l'ecologia és una ciència i no una part d'un programa polític. Es tan ciència tan experimentada i tan estructurada i rigorosa com pugui esser la història, la geografia o les ciències naturals de les quals en són una part.

Ningun partit polític confecciona el seu programa ignorant deliberadament cap ciència. Tots procuren assimilar dades i directrius provinents de la història, la geografia, la sociologia, la etnologia o l'estadística entre moltes altres. En canvi tractant-se de l'ecologia no és el mateix: molts dissenyen la seva política ignorant total o parcialment aquesta disciplina científica.

El polítics no ecologistes o antiecologistes estan disseminats dins una àmplia gama ideològica de dreta a esquerra. Uns es posen en contra de postures ecologistes per ignorància, altres per mala fe o per interessos econòmics o electoralistes.

Els ignorants, cada dia en nombre menor, són els que ignoren quan fràgil és la natura i quan limitats els recursos que ens dona el planeta. No es donen compte de quan difícil resulta mantenir la terra incontaminada i habitable per l'home en condicions higièniques. Estan educats pels antics textos escolars que dividien els animals i les plantes en útils i per-

judicials. Per tot veuen noses, pèrdues i plagues i justifiquen tota mena de caceres, exterminis i matances. Actualment amb tota la informació documentada de que es disposa tal ignorància no té justificació per ningú.

Es de mala fe -- pels polítics o pel qui sigui-- el fet de calumniar les persones dels ecologistes quan no troben arguments contra la ecologia. Així els van presentant a la opinió general com una variant humana obsessionada en aturar urbanitzacions i grans projectes, a desmuntar centrals nuclears, a empipar l'esquadra americana, a destorbar maniobres militars, a fer-nos anar a tots a peu i fins i tot a contribuir a l'atur i altres mals socials. Alguns han arribat a usar en contra d'ells l'expressió de *terrorisme verd*.

Els que ignoren la llei també l'han de complir.

La tàctica és eficaç ja que disposen de capital i mitjans poderosos de comunicació, arriben a fer creure als sectors més innocents de la població que els ecologistes només són uns tipus semimarginals, joves, idealistes, un poc bohemis o utòpics, que opinen de tot ja que tenen responsabilitat de res, o que s'afiquen en manifestacions de carrer per no haver d'anar a classe.

bans de les eleccions del 89 un titular d'un diari mallorquí era ben clar: "*Los verdes no están maduros*" Qualcú podria haver respost que "*Los maduros ya están podridos*" en el sentit de corromputs.

Sort de que la gent ja va prenent posicions. Cada dia n'hi ha més que saben que la ecologia és ciència per tots i no curolla per alguns. En conèixer i seguir els dictats d'aquesta ciència ens hi va la qualitat de vida, la administració justa dels recursos naturals i el futur del planeta. Qui defuig de la ciència fuig de la veritat i perd credibilitat com a alternativa de poder.

Restauraciones INCA

restauración muebles
y antigüedades

G. Luque, 76
T. 50 5559

Inca

GENI ESPECIALISTAS EN PINTURAS

Distribuidor de Pinturas PINSUR

MANUEL GENICIO CASTRO
AGENTE DE VENTAS

CALLE LA CRUZ, 18 - TELEFONO 8 814 34 - INCA - MALLORCA

RACES AUTÒCTONES

El ca rater

Llorenç Payeras
Tècnic Agrícola

Quan la tradició oral no defineix un tema amb prou lligams amb la informació escrita o té pocs punts de concordança amb els coneixements científics actuals hem de fer una passa enrere i començar a desxifrar tots els caps possibles per veure com els podem tornar a relligar.

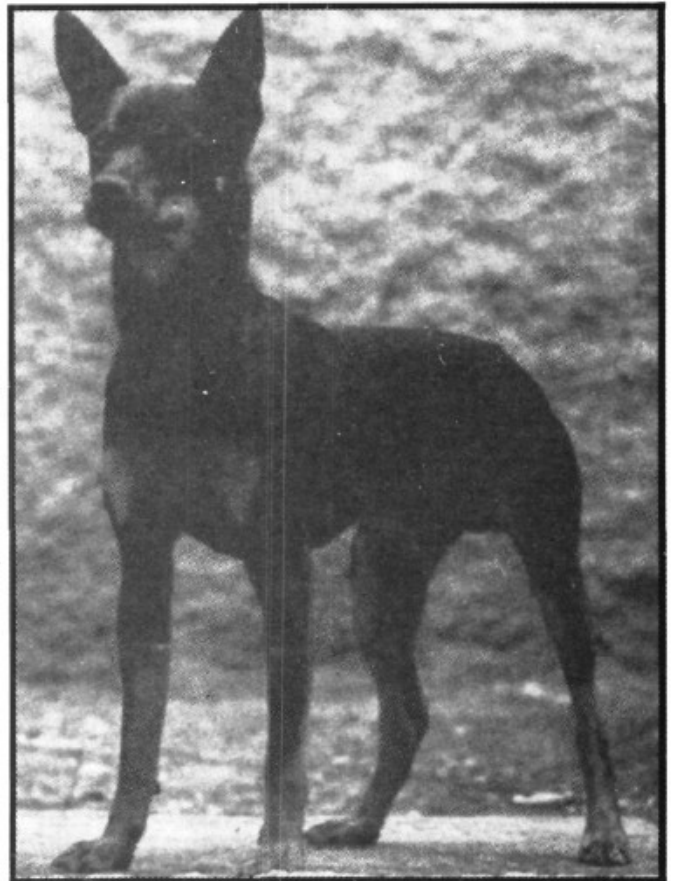
Això ens passa amb el *ca rater*. Quan hom va a estudiar la seva història o orígens es topa amb varies teories que pretenen fixar la data d'arribada i els portadors del ca a la nostra illa.

Sovint en investigar els orígens d'una raça els afeccionats o criadors tenen molts prejudicis a l'hora d'anunciar que la seva raça es descendent, pels conceptes més variats, d'una altra raça pre-existent. Aquesta preocupació és una natural resposta a la tendència homologadora i centralista d'administracions ramaderes on es fixen unes poques races de gran efectiu i les petites agrupacions racials sempre són *varietats*, *sub-varietats* o *tipus* dins una raça més nombrosa. Això quasi sempre sense explicació científica.

Aquesta por s'ha de perdre ja que els tècnics van aconseguint una idea més clara de raça a més de la justificació dels moderns sistemes d'anàlisi per determinar distàncies genètiques entre races o ecotipus.

ORIGENS DESCONEGUTS

No es poden aconseguir dades en la tradició oral que expliquin de manera lògica una arribada, una selecció o una formació pel *ca rater*. Tampoc s'aconsegueix tro-

bar referències bibliogràfiques que ens donin una explicació concisa. Així, sense teories pre-existent, aplegam el poc que trobam d'aprofitable i ens arriscam a ordenar-ho tot emprant paral·lismes, coincidències, dades varies de referències, qüestions morfològiques

Arreu de la Mediterrània, incloses les illes Canèries, trobam uns tipus de cans d'orígens clarament egipcis. Aquesta confirmació s'obté de l'art mural i escultòric de les piràmides. Aquests tipus de cans, escampats per tot el Mediterrani per fenicis i cartaginesos, formen uns nuclis racials que conserven una morfologia

semblant en els caràcters principals.

LA FAMILIA MEDITERRÀNIA

Són cans lleugers dins els seu tamany, de molta cama, orelles dretes i cara fina, excel·lents caçadors. A les nostres illes tenim el més genuí representant d'aquest grup: el *ca eivissenc*. Però també hi ha a Andalusia el *podenc ibèric*, per l'Algarve el *podenc portuguès*, a les illes Canàries tenim el *podenc canari* i es troba també el *cirneco* de l'Etna de Sicília...

L'ARRIBADA DELS VALENCIANS

En aquestes castes de cans n'hi trobam de grossos, com el *ca eivissenc*; de mijancers, per Andalusia, Portugal i Menorca; de tipus petit, abundant per la península. Són cans de molta cama, àgils i d'orella dreta. Tot fa pensar que el *ca rater* està emparentat amb aquests tipus de cans.

Es provable que el *ca rater* sigui de la sang d'aquest tronç egipci, però no es pot precisar quan va arribar a l'illa. També és provable que una sèrie d'influències (l'orografia del terreny de caça, el gust del caçador mallorquí, el tipus d'alimentació o les influències d'altres races per obtenir tal o qual caràcter) marcassin, com a totes les races autòctones, una sèrie de característiques canviades que el farien diferent als seus orígens.

Pel que fa a influències d'altres races hem pogut saber que entre l'any 1900 i 1901 varen venir a Mallorca nombrosos valencians a conrear arròs a S'Albufera. Aportaven les seves tècniques, les seves varietats d'arròs i també dugueren els seus cans que, per allò que es veu, eren molt bons raters i també podem ben creure que aquests cans varen influir dins el tipus actual del *ca rater* mallorquí.

Cemalu

PUB

INCA

- * Colchas
- * Cortinas
- * Edredones
- * Cuadranles

Llanyflex

Bazar del Colchón
y del Bebé

Calle Hostals, 3
Teléfono 50 55 82

Plaza España, 33

07300 INCA (Mallorca)

centro de idiomas

Centro Balear de Idiomas

INGLES

ALEMAN

FRANCES

CATALAN

ITALIANO

PORTUGUES

CASTELLANO

CURSOS PARA TODOS LOS NIVELES

ADULTOS

NIÑOS

RECUPERACIONES

PREPARACION EXAMENES

CURSOS ESPECIALIZADOS

TRADUCCIONES

ASNAUTIC

escuela náutica

CURSOS PARA PATRONES

PATRON 2ª

PATRON 1ª

PATRON DE YATE

CAPITAN DE YATE

CURSOS TEORICOS

Y

PRACTICOS DE NAVEGACION

PLAZA ESPAÑA, n.º 5 - 1ª piso - TELF. 50 45 57 - INCA

L'ANY 1974 ANSELM FERRETJANS LLOMPART COMENÇA ELS ESTUDIS DE MAGISTERI I ES DIPLOMA EN CIÈNCIES SOCIALS. EXERCÍ COM A MESTRE D'ESCOLA TENINT COM A DIRECTOR A MELCIOR NADAL DEL QUAL GAURDA UN GRAN RECORD. ACABAT EL MAGISTERI ANSELM ES MATRICULA A LA U.I.B I ES LLICENCIA EN HISTÒRIA. L'ANY 1985 VA LLEGIR LA SEVA TESI A LA FACULTAT DE FILOSOFIA I LLETRES OBTENINT LA MÀXIMA QUALIFICACIÓ. ACTUALMENT TREBALLA EN EL COLLEGI PÚBLIC DE BINISALEM AMB EL CÀRREC DE DIRECTOR. DURANT ANYS HA FET MOLTES MILLORES AMB EL SEU ESFORÇ I DEDICACIÓ. L'ESCOLA HA ESTAT PER ELL UNA SEGONA FAMÍLIA I HA CONTRIBUTIT FORT A PERFECCIONAR L'ENSENYAMENT I L'EDUCACIÓ.

Estudi demogràfic d'Inca al segle XIV.

Bernat Forteza

L'estudi demogràfic d'Inca en el primer terç del segle XIV és el tema d'aquest llibre d'Anselm Ferretjans. Tota una vida dedicada al'estudi i mostrant força interès pel que respecta al nostre poble.

A les passades festes de Sant Abdon i Senén feia la presentació del seu llibre. Un estudi històric que, segons l'autor, "*...ens fa sentir més consciència de'l nostre passat i ens suposa nova saba per enllestir el nostre futur*".

Llegint aquesta obra es retroba dintre de les seves pàgines una petita història dels nostres avantpassats d'ara fa més de sis-cents anys. El treball de Ferretjans en aquest estudi demogràfic és sustancial i segons el Doctor Alvaro Santamaria els manuscrits analitzats per l'autor d'aquest llibre són els més antics conservats tant a la Corona d'Aragó com a la de Castella.

HIPOTÈTIC PLANOL DE LA CIUTAT D'INCA EN EL SEGLE XIV

Ferretjans ha sabut con-
seguir elogis en la difícil
tasca d'enllestir un treball
d'investigació quan vol fer una
interpretació hermenèutica com
una lectura paleogràfica. La
sortida a llum del seu esforç
contribuirà a seguir inves-
tigant la nostra història
d'Inca. Ara en podem conèixer,
amb les lògiques limitacions,
com era Inca en el contexte
històric, geogràfic i social
dels anys 1329 i 1336.

*El treball mereix tot el
nostre reconeixement i ens
anima a desitjar conèixer un
poc més el nostre passat que
ens és tan desconegut. Des de
les pàgines d'Inca-Revista
pensam en tots aquells his-
toriadors inquers com Pere
Fiol, Pere Llabrés, Gabriel
Pieras, Pere Rayó, Sebastià
Garcías, Santiago Cortès, Toni
i Jaume Armengol, Lluís Maicas,
els mateix Anselm Ferretjans i
tants d'altres a la unió dels
seus esforços per donar una
empenta a l'Ajuntament perquè
poguéssin sortir la desitjada i
benvolguda HISTÒRIA D'INCA.*

Solució

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	P	E	N	E	T	R	A	V	A	
2	A	V		L		A	D	E	L	C
3	V	I	L	A	F	R	A	N	C	A
4	E	T	A		A	A		A	I	L
5	L	A	B	O	R		E	T		Ç
6	L		E	N		C	L	O	S	A
7	O	I	R		E	R		R	U	S
8	N	A	I	A	D	A	C	I	E	S
9	S	I	N	R	O		O		G	E
10		A	T	A	N	A	S	I	E	S

INSTITUT DE PSICOLOGIA INCA

- * Psicologia escolar
- * Psicologia clínica (adults i infants)

HORARI DE CONSULTES:

17,30 h. - 20.30 h. de dilluns a divendres

10 h. - 13 h. dimecres i dissabtes

Tel. 88 12 82

C/. PEREZ GALDOS, 147 BAIXOS - INCA.

GUARDERIA MENUTS

Avinguda Germanes 43-45-47

Tel. 50 33 87

07300 INCA - Mallorca

MATRICULA ABIERTA
PERSONAL
ESPECIALIZADO

PELUQUERO

SALON ESTETICA

Calle San Bartolomé, 49 - Tel. 50 30 13 - INCA

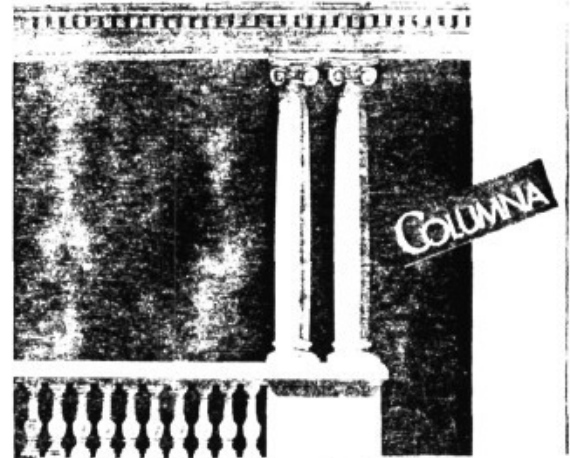
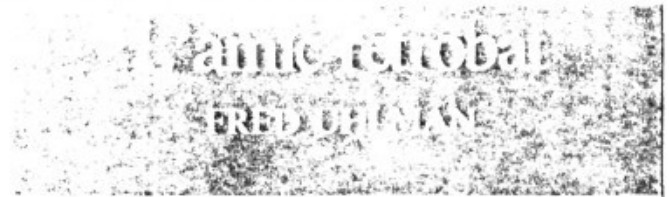
Para mayor comodidad RESERVE HORA

LLIBRES

Josep Mayans

Són a penes cent pàgines que conformen una petita obra mestra traduïda al català per Dolors Udina que uneix als seus valors literaris un alt valor humà de sincer testimoniatge que ens recorda el Diari de Anna Frank: els inicis del nazisme vists pels adolescents.

La simplicitat línia de l'argument de l'obra la decanta clarament d'aquests voluminosos *best sellers* que ho volen dir tot. També s'allunya del sensacionalisme i aventurisme que pretén que tantes bones novel·les acabin convertides en pel·lícules per arrodonir així la seva rendabilitat.

L'amic retrobat aconseguix un exquisit combinat literari, recomanable a tot tipus de lectors, mesclant les oportunes dosis de sentiments viscuts, història real, expectació, sobrietat i sentit del ritme narratiu.

CONCESIONARIO OFICIAL

Automotor Inca s.a.**EXPOSICION Y VENTA**

CÁRRETERA PALMA ALCUDIA, KM 29 (Junto Gasolinera)
Tel. (971) 50 16 50 - 54
07300 INCA (MALLORCA)

Sábados por la mañana abierto

DISCOS

C/ VIDAL, 51

TL. 88.02.83

LLIBRES

Bisbe Llompart, 127 - Tel. 50 25 35

07300 INCA - Mallorca

La cuina grega.

Josep Mayans

ES TRACTA D'UNA GASTRONOMIA QUE PODEM IMPORTAR TRANQUILLAMENT SENSE PERDRE LA NOSTRA PERSONALITAT MEDITERRÀNIA. LA CUINA GREGA ES CLÀSSICA COM TOT EL SEU ART MILLENARI; SENZILLA PER NOSALTRES, COM UNA CULTURA COMUNA; FÀCIL, COM NECESSITAM EN LA NOSTRA VIDA PLENA DE PRESSES; HIGIÈNICA I AUSTERA, PER ALLEUGERAR ELS EXCESSOS.

La cuina grega empra sobre tot productes mediterranis, dels nostres conreus i de la nostra ramaderia, però tot sovint matisat amb espècies i altres ingredients d'origen oriental arribats a través d'Egipte o de la seva secular enemiga política: Turquia.

Un altre tret que crida la nostra atenció el el seu sentit de l'oportunitat: cada temporada i cada festa requereixen els seus àpats adients.

Grècia ha rebut les influències de l'austeritat nord-africana del desert, del ritualisme dels jueus i del sentit social del menjar segons l'antic cristianisme i la religió ortodoxa.

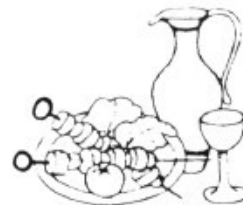
Tot plegat és una mostra d'adaptació rigorosa del grecs a una terra pobra, però amb un clima que convida tot sovint a la bauxa a la fresca enrevoltant una taula ben parada per celebrar tot sovint qualsevol esdeveniment.

Adelheid Vossiniotis

LA COCINA GRIEGA

HECHA FACIL

Las mejores recetas originales
para el ama de casa

EDITORIAL EVEREST, S. A.

MADRID • LEÓN • BARCELONA • SEVILLA • GRANADA • VALÈNCIA
ZARAGOZA • BILBAO • LAS PALMAS DE GRAN CANARIA • JAYORA • SA
PALMA DE MALLORCA • ALICANTE - MÈXICO • BUENOS AIRES

RC

RECAMBIOS Y ACCESORIOS
DEL AUTOMOVIL

C. I. F. A. 07.084.684

RECAMBIOS CENTRO, S.A.

Tels. 50 23 25
50 42 94

Cristo Rey, 41
07300 - INCA - Mallorca

PARSA - FORLADY

EQUIPAMIENTO DE COCINAS

Pza. España, 24 - Tel. 50 10 13

INCA

Joan Galeano, el Tir Olímpic de Precisió

JOAN GALEANO CIFRE, EL NOSTRE CONVIDAT A LA TRIBUNA ESPORTIVA D' INCA REVISTA, ÉS MOLT CONEGUT PER LA SEVA PROFESSIÓ D'AUXILIAR DE FARMÀCIA A L'APOTECARIA JAUME ARMENGOL, PERÒ NO TANT PER LA SEVA PRÀCTICA ESPORTIVA: EL TIR OLÍMPIC DE PRECISIÓ. JOAN GALEANO, CINQUANTA -SET ANYS I PARE DE FAMÍLIA, FOU PRE-OLÍMPIC A L'OLIMPIADA DE MUNICH.

Pere Castelló Bergues

--Quants d'anys practicant aquest esport?

--El tir de precisió està emmarcat dins de la Federació de Tir Olímpic, inclou també el tir al plat. Abans es deia Tir Nacional però a rel de la fusió canvià el nom de la Federació.

L'any 1957 vaig començar a practicar el tir com un aficionat més tirant amb *maucer* i pistola militar, ja que no hi havia res més. Després portaren armes estrangeres del calibre 22, olímpiques, destacant per l'any 1960 amb la modalitat de *pistola velocitat*, que és un tir ràpid amb el calibre 22 curt, que és el més petit que empram. Es tira a cinc blancs diferents, en sèries de vuit, de sis i de quatre segons.

Llavors em cridaren a una concentració a València per després prendre part a un campionat d'Espanya que es celebrà a Alacant i quedant el quart calassificat nacional. A continuació vaig anar a Burdeus amb l'equip nacional quedant el tretze amb 574 punts, va esser un esdeveniment prometedor.

Després com a titular de la selecció em desplaçà a les Nacions Llatines a Romania. Per l'Olimpiada de Munich de l'any setantados dins dels quatre titulars de l'equip nacional vaig quedar fora de les dues places de parti-

cipació, essent pre-olímpic. Foren seleccionats Jaume Gonzales "Xas", de La Corunya, i Damià Cerdà Mayrata, de Palma. He estat vuit vegades fora d'Espanya.

--Es pot dir que Mallorca és terra de tiradors?

--Una temporada l'equip espanyol estava format per Gonzales, Cerdà, Seguí i jo mateix, és a dir, un gallec i tres mallorquins. Hem

destacat i no per que ens haguin ensenyat. Els mallorquins, i jo supòs que la resta, tiram bé per afició i perseverància, però amb un bon entrenador haguéssim aconseguit metes més altes. L'únic preparador un poc especial que vaig tenir fou un romanès que vingué quinze dies de vacances convidat pel president de la Federació i em va escriure uns quaderns pels entrenaments. Aquest va ésser l'únic que em feia anar a entrenar a Palma dues vegades per setmana, hi anava amb moto, no tenia cotxe, de les dues a les cinc a contrarrellotge. A l'equip nacional només vaig tenir un entrenador que es deia Gaya, de Catalunya, que ens impartia una xarxa d'una hora o dues durant un cap de setmana a Joan Seguí i a mi, però no ens ajudà a perfeccionar la nostra tècnica.

Als altres països hi ha més medis de tot tipus. Aquí a Joan Seguí, --olímpic, el millor d'Espanya i dels primers del món-- el regidor Màdico de l'Ajuntament de Palma --a on hi fa feina, concretament dins el Palau d'Esports-- li descomptà el sou de mitja mensualitat quan era a representar a Espanya a Veneçuela a on va aconseguir una medalla de plata.

--És un esport car el tir de precisió?

--Si i no. En el nostre esport no es tracta de disparar molts de tirs, sino pocs i ben tirats, sabent que ho fas en un moment adequat. Es pot fer un entrenament amb pocs tirs. Aiximateix a casa teva es pot dur a terme en sec, es a dir, fent punteria a fi de corregir defectes. També es pot tirar amb pistola d'aire comprimit que és baratíssim. No hem d'oblidar la part física, ja que és necessari tenir un to muscular adequat.

--Hi ha afició al tir a Inca i a Mallorca en general?

--Aiximateix n'hi ha, el que passa és que ens veuen a nosaltres, ho proven i la diana queda intacta. També hi ha obstacles administratius: per mor d'ésser un arma l'instrument d'aquest esport no és tan lliure com altres, hi ha uns tràmits a haver de complir.

A Inca, com tot en aquesta ciutat, tot comença a corrents i té una arribada de tortuga. Quan va començar la construcció es deia que fariem cents de socis i hem quedat en poc més de cinquanta. Mostra d'això que dic és que a la tirada del passat mes

OBRA CULTURAL BALEAR

*Si estimes el país i desitges una
Inca més culta, l'Obra Cultural
Balear t'interessa.*

*Encara no sou socis de
l'Obra Cultural Balear?*

"No és un deport violent si ho comparem amb el futbol,
al contrari: s'ha d'estar molt calmat"

de juny no vingué cap inquer. Volen i volen però ara que ho tenen no ho aprofiten.

--La galeria de tir que hi ha a l'Esport Inca, és l'única que hi ha a la part forana?

--N'hi ha una a Manacor, baix el club de la ciutat, però és subterrània, tapada. Té avantatges i té inconvenients, igual que la de Palma al Palau, ja que les puntuacions són més baixes ja que només es pot tirar amb llum artificial.

Després hi ha el club de Palma Nord (que té quasi tot el conjunt de tiradors de Palma i Calvià) que no té galeria pròpia i empra la federativa. També el club de Sa Pobla que usa la galeria del Palau. Dins el tir olímpic, però en una altra modalitat, està el club Bellver, es tracta del *tir pràctic*, que és una modalitat moderna provinent d'Estats Units que sembla més al tir policial i de defensa. Aquí, a Espanya ha trobat moltes traves legals, no està aprovat ni prohibit però està consentit. Jo pens que com més modalitat hi hagi, millor. A mi personalment m'agrada molt.

--Té futur el tir a la nostra ciutat amb l'afició de la joventut?

--Jovent aficionat n'hi ha poc. El meu fill ja tira amb arma

lleugera de tir comprimit i guanyà un trofeu en el torneig de les dotze hores fent el primer de tercera. La mentalitat espanyola és molt retrògrada en aquest tema. A les escoles quan hi vas demanant si hi ha interessats en practicar aquest esport no et comprenen.

--Quines són les qualitats per aquest esport?

--T'has de controlar molt a tu mateix, si et poses nivells no fas res, un ha de tenir molt d'autocontrol. No és un esport violent, al contrari, s'ha d'estar molt calmat, si ho comparem amb el futbol...En el tir guanya les medalles aquell que es controla més. Normalment la majoria tiren igual de bé, però d'un dia d'entrenament a un altre es pot donar un canvi molt gros. A mi en dia de competició se m'han donat palpitations.

Ara bé, a l'estranger no pateixen aquestes circumstàncies gràcies a la seva gran dedicació i preparació. He vist a Pilsen, Txecoslovàquia, un tirador de la mateixa ciutat que en el moment de tirar els trenta tirs possibles va fer trenta deus i els va fer tinguent tot el seu poble darrere, però es va concentrar molt cap endavant, això demostra el gran control que es menester en l'esport del tir.

Carrer can Vidal, 36

07300 INCA (MALLORCA)

PERELLÓ
AUTOESCUELA

Preparación para la obtención del los permisos de la clase:
A1, A2, B1, B2, y C1 (Camión)

Clases TEORICAS y PRACTICAS durante todo el día
Bisbe Llompart, 111 Entl°. Tel. 50 28 64. INCA

El Constància sobreviu i continua la seva agonia

Pere Castelló Bergues

El Club Esportiu Constància sobreviu el descens de categoria succeït la temporada passada, que coincidí amb la finalització del mandat, la manca d'interessats en un principi i en l'obligat relleu de la direcció de l'entitat blanquinegre d'Inca.

Després d'algunes convocatòries assembleàries del Constància, algunes d'elles dutes a terme irregularment, i de reunions informatives per retrobar un nou president, no en sortia cap d'interessat. Per part de la gestora formada per l'ex-president i exdirectius, que va trametre tot el procés electoral, significà un i altre cop la intenció de l'entitat.

Un bon dia un grup de ex-presidents del Constància i altra gent cercaren una persona que es responsabilitzàs d'evitar el que pareixia inevitable: una desaparició del club. La trobaren en la persona que del president del Club de Bàsquet La Glòria. Es presenta a una reunió l'opció del grup interessat en fer-se càrrec de la gestió de l'entitat. A partir d'aquí tot foren entrebancs legals per part dels que d'una manera o d'altra regiren els destins del Constància i també de la Federació Balear de Futbol.

L'afició mostrà el seu descontent amb el grup que dirigí l'entitat aquests darrers quatre anys i que dugué una de les pitjors gestions de tota la història del Club inquer. La federació no portà a terme amb celeritat la sol·licitud d'una Assemblea extra-

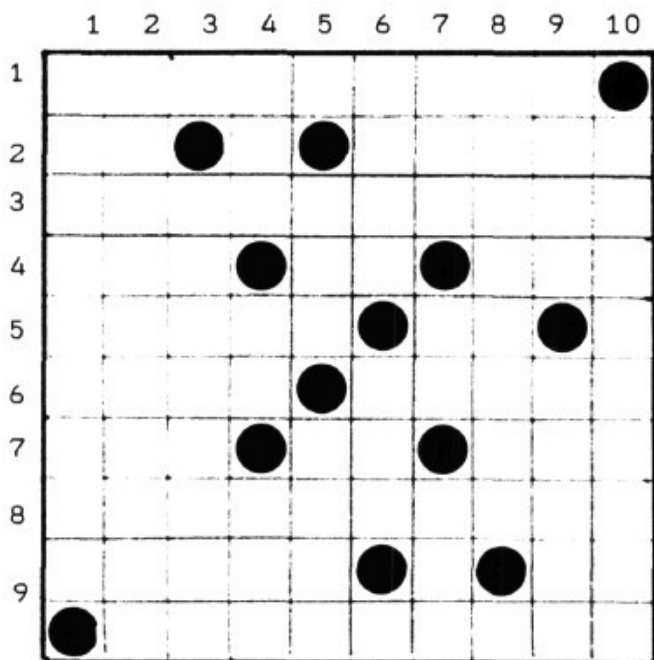
ordinària per donar entrada al nou grup de persones. La movilització popular no sortí efecte ja que la recollida de firmes de socis sol·licitant l'assemblea no fou escoltada. Per la darrera setmana de setembre hi ha sol·licitada la repetició de l'assemblea primera de nomenament de la gestora actual, duita a terme irregularment i amb deficiències de procediment.

Davant aquest retard en la convocatòria assembleària, quan ja es durà un més de competició, l'esmentat grup acordà retirar la seva candidatura per accedir al front del Constància. La impossibilitats de fitxar els jugadors i entrenador que tenien en cartera, el no poder esperar aquests que comenci la lliga i programar la temporada segons el seu parer en foren les raons principals.

L'interés econòmic està sobre tot el que significa la història del Constància. Això dóna a entendre la gestora actual formada per antics directius

Així doncs, la breu síntesi d'allò succeït després del descens del Constància a categoria regional per primera vegada i per mèrits propis. Però continua congriant-se la seva malaltia i agonia. Fins quant?

Passatemps

Horizontals

1. Feia via endins. — 2. Al revés, inútil. Al revés, clos fet amb canyes per a tancar-hi bestiar, aviram, etc. — 3. Capital del Penedès. — 4. Lletra grega. Vocal repetida. Al revés, dona de Jacob. — 5. Obra de cosir, brodar, etc., en què s'ocupen les dones. Pronom de segona persona. — 6. Preposició. Darrer solc de la llaurada. — 7. Sentir. Erb. Llengua eslava. — 8. Plantes aquàtiques de flors diclines, les masculines acompanyades de dues bràctees, i les femenines d'una sola. — 9. Al revés, adornis. Nom de lletra. — 10. Caràcter de lletra de catorze punts. (pl).

Verticals

1. Cadascuna de les habitacions on s'allotgen en les casernes els caps i oficials (pl). — 2. Procura de no trobar algú. Àvia. — 3. Clos amb caminals intrincats, que tan difícil, un cop dins de trobar-ne la sortida. — 4. Interjecció exhortativa. Adverbi de lloc. En aquest moment. — 5. Torre alta a la riba del mar amb un llum a la seva part superior que serveix per a guiar de nit els navegants. Al revés, cadascun dels dos punts en què l'òrbita d'un planeta talla l'eclíptica. — 6. Extraordinària. Al revés, element arquitectònic. — 7. Germana de Carlemany. Article. Substància material. — 8. Pertanyent o relatiu a la caça. — 9. Porti a un nivell més alt. Al revés, pertanyents al mar situat al l'est de Grècia. — 10. Home excessivament condescendent.

CENTRO DE IDIOMAS

ACADEMIA MUNDIS

INGLES	FRANCES	ITALIANO
ALEMAN	SUECO	PORTUGUES

Hostals, 54-1.º - Tel. 88 06 25 - INCA (Mallorca)

SAEZ-TORRENS, S.A.
Concesionario Citroën

CITROËN

C/. Juan de Austria, 104-110
 Teléfono 50 12 52
 07300 INCA (Balears)

Es Racó des Glosador

Aquí vos oferim unes quantes gloses recollides al atzar.

¿Perquè no vos animau i ens enviau a INCA REVISTA, apartat de correus número 156 alguna glosa?

Un ginjoler branques altes
carregat de ginjolons,
tots els homos petitons
cerquen ses bergantes altes.

*Jo em pensava que l'amor
era cosa de regalo
i ara veig que n'és enfado
que me causau, mon senyor.*

Em pensava, essent fradí,
que l'em 'cabaria tota
i ara jec baix de sa bóta
i a vegades no bec vi.

*Si dius que no m'has volgut
jo diré que no és ver:
Venies a cercar-me
i jo no m'era perdut.*

Al·lota tu no ets meva
i em costes molt de treball,
jo sempre vénc per ca-teva,
tu a casa no vens mai.

*Garrida el bon mariner
se regeix per les estrelles,
segons la mar posa veles
per no romandre endarrer.*

Estimat meu, dues eines
són males de manejar,
dues en vols festejar
i amb una t'hi veus amb feines.

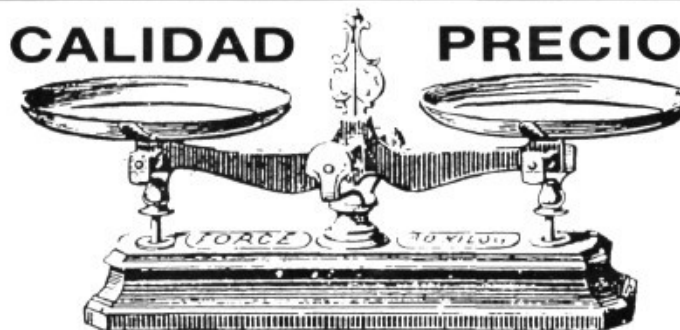
*Cada dia vaig i vénc
pel camí de Valldemossa
i encontro una allota rossa
que em torba l'enteniment.*

Ses allotes deuen dir
quan me veuen tan granat:
tan vell i no t'has casat,
qualque treball deus tenir.

*Cada dia de matí
quan m'aixec me rent sa cara
llavors faig una rialla
per qui se'n riurà de mi.*

Casat som, no tenc remei
i no puc festejar-te,
voldria per mirar-te
un ull a cada cabell.

*Quan anau pel figueral
pareixeu una criada
però quan anau mudada
duis salerito i sal.*

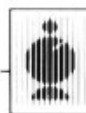
SUPER INCA

**Con apenas 5.000^{Pts.}
al mes Sa Nostra
me da el**

10%

**Y cuando Sa Nostra
dice que da el 10%,
es un 10%.**

**"SA NOSTRA"
CAJA DE BALEARES**

García Cosmetics

ESPECIALIZADO
EN PROFESIONALES

PARA PÚBLICO
EN GENERAL

PELUQUERIA
PERFUMERIA
MANICURA
BELLEZA
ESTETICA

- POSTERS Y REVISTAS
DE PELUQUERIA

- PRODUCTOS "WELLA"

* REPARAMOS
SECADORES
DE CASCO
Y DE MANO

ARTICULOS Y MUEBLES DE
PELUQUERIA Y ESTETICA

DISTRIBUIDOR OFICIAL

MILANO - ITALY

- BARRA DE LABIOS
- LACA DE UÑAS
- MAQUILLAJE

- TODO TIPO DE CREMAS
Y CHAMPÚS
- PRECIOS ASEQUIBLES
- CALIDAD INTACHABLE

AVENIDA DE ALCUDIA, 186

TELEFONO 50 59 21

INCA MALLORCA